Z á p i s

z pracovní porady krajských úřadů, úřadů městských částí Praha 1 až 22 a Magistrátu hlavního města Prahy, konané dne 24. 3. 2014 na Ministerstvu vnitra v Praze

Přítomni :

- zástupci krajských úřadů, úřadů městských částí Praha 1 až 22 a Magistrátu hl. m. Prahy - dle prezenčních listin
- za Ministerstvo vnitra
    - odbor všeobecné správy - JUDr. Václav Henych, JUDr. Kateřina Guluškinová, JUDr. Jana Hálová, Mgr. Petr Šťastný,
    - odbor azylové a migrační politiky (dále jen „OAMP") – PhDr. Tomáš Haišman, Mgr. Karel Moravec, zástupci jednotlivých územních pracovišť OAMP

P r o g r a m :

Agenda státního občanství

- otázky související s problematikou poskytování součinnosti OAMP v rámci agendy vykonávané na úseku státního občanství podle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky),
- aktuální problémy na úseku státního občanství,
- aktuální dotazy krajských úřadů na úseku státního občanství.

1. Problematika poskytování součinnosti OAMP v rámci agendy vykonávané na úseku státního občanství podle zákona

Zástupcům krajských úřadů byli ze strany ředitele OAMP představeni kontaktní pracovníci jednotlivých územních pracovišť OAMP a zároveň byli zástupci krajských úřadů a pracovníci územních pracovišť OAMP vyzváni, aby realizovali v jednotlivých krajích společné pracovní schůzky, na kterých by dohodli konkrétní koordinaci své spolupráce na úseku státního občanství. Z těchto koordinačních porad budou pořízeny zápisy.

Spolupráce krajských úřadů a OAMP v souvislosti s prohlášením o nabytí státního občanství České republiky podle § 35 zákona o státním občanství České republiky

Bylo výslovně uvedeno, že vyjádření Ministerstva vnitra, které ověří délku povoleného pobytu prohlašovatele na území České republiky si bude krajský úřad příslušný k přijetí prohlášení vyžadovat u OAMP a to u jednotlivých oddělení pobytu cizinců (případně jejich detašovaného pracoviště).

Níže je uveden přehled jednotlivých oddělení pobytu cizinců působících v rámci OAMP a jejich pracoviště, která budou agendu vykonávat a na která budou krajské úřady adresovat jednotlivá dožádání o stanoviska podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

1. **Praha, Středočeský Kraj a okres Tábor**
   - působnost pro hl. m. Praha a okresy Praha-západ, Praha-východ, Kladno, Rakovník, Kutná Hora, Nymburk, Kolín, Mladá Boleslav, Mělník, Beroun, Příbram, Benešov a Tábor – oddělení pobytu cizinců Praha a Středočeský kraj – pracoviště Praha Chodov, Cigánkova 1861/2, Praha 4 – Chodov;

2. **Jihočeský kraj (bez okresu Tábor)**
   - působnost pro okresy České Budějovice, Prachatice a Český Krumlov – oddělení pobytu cizinců Jihočeský kraj – České Budějovice, Pražská 1257/23;
   - působnost pro okresy Písek a Strakonice – oddělení pobytu cizinců Jihočeský kraj – pracoviště Písek, Na Výstavišti 377;
   - působnost pro okres Jindřichův Hradec – oddělení pobytu cizinců Jihočeský kraj – pracoviště Jindřichův Hradec, Janderova 147/II;

3. **Královéhradecký kraj**
   - působnost pro okresy Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Jičín, Trutnov a Náchod – oddělení pobytu cizinců Královehradecký kraj – Hradec Králové, Ulrichovo nám. 810/4;

4. **Pardubický kraj**
   - působnost pro okresy Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí – oddělení pobytu cizinců Pardubický kraj – Pardubice, Bulharská 936;

5. **Plzeňský kraj**
   - působnost pro okresy Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Tachov a Rokycany – oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj – Plzeň, Slovanská alej 2046/26;
   - působnost pro okresy Klatovy a Domažlice – oddělení pobytu cizinců Plzeňský kraj – pracoviště Klatovy, Dragounská 130;

6. **Karlovarský kraj**
   - působnost pro okresy Cheb, Karlovy Vary a Sokolov – oddělení pobytu cizinců Karlovarský kraj – Karlovy Vary, Krymská 47;

7. **Ústecký kraj**
   - působnost pro okresy Ústí nad Labem, Teplice, Litoměřice, Děčín, Chomutov, Louny a Most – oddělení pobytu cizinců Ústecký kraj – Ústí nad Labem, Berní 2261/1;

8. **Liberecký kraj**
   - působnost pro okresy Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Liberec a Semily – oddělení pobytu cizinců Liberecký kraj – Jablonec nad Nisou, Podhorská 564/62;

9. **Jihomoravský kraj**
   - působnost pro okresy Brno-město, Brno-venkov, Vyškov, Blansko, Břeclav a Znojmo – oddělení pobytu cizinců Jihomoravský kraj – Brno, Hněvkovského 30/65;

10. **Kraj Vysočina**
   - působnost pro okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Třebíč, Pelhřimov a Žďár nad Sázavou – oddělení pobytu cizinců kraj Vysočina – Jihlava, Vrchlického 2627/46;

11. **Zlínský kraj**
   - působnost pro okresy Zlín, Uherské Hradiště, Kroměříž a Vsetín – oddělení pobytu cizinců Zlínský kraj – Zlín, Pod Vrškem 5360;

12. **Moravskoslezský kraj**
   - působnost pro okresy Ostrava, Opava a Karviná – oddělení pobytu cizinců Moravskoslezský kraj – Ostrava, Výstavní 55;

   - působnost pro okresy Frýdek-Místek a Nový Jičín – oddělení pobytu cizinců Moravskoslezský kraj – pracoviště Frýdek-Místek, Beskydská 2061;

13. **Olomoucký kraj**
   - působnost pro okresy Přerov, Olomouc, Prostějov, Šumperk, Jeseník a Bruntál – oddělení pobytu cizinců Olomoucký kraj – Přerov, U Výstaviště 3183/18.

Žádosti o vyjádření budou krajské úřady zasílat OAMP do datové schránky Ministerstva vnitra s tím, že v adrese bude uvedeno konkrétní oddělení pobytu cizinců příp. jeho detašované pracoviště podle místa pobytu cizince (viz výše uvedený seznam). OAMP bude dožádání dosílat svým příslušným pracovištím dle adresy uvedené v záhlaví.

Ze strany pracovníků OAMP bylo zdůrazněno, že správné adresování žádostí o vyjádření napomůže i jejich rychlejšímu vyřízení.

Zástupci OAMP na poradě zodpověděli konkrétní níže uvedené dotazy týkající se jimi poskytnutých stanovisek podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

1. *Budou vyjádření poskytnutá odborem azylové a migrační politiky krajským úřadům podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky obsahovat vždy kompletní údaje o všech oprávněných pobytech prohlašovatele na území České republiky, nebo mohou nastat situace, kdy se sice prohlašovatel na území České republiky oprávněně zdržoval, avšak*

OAMP o tomto oprávněném pobytu nedisponuje informacemi a tudíž je ani nemůže uvést v poskytnutém vyjádření?

OAMP k tomuto dotazu uvedl, že jejich vyjádření doložená podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství budou vycházet ze všech materiálů cizince, které má OAMP k dispozici. Zároveň však bylo ze strany OAMP upozorněno, že kompletní cizinecká dokumentace byla tímto odborem převzata od Policie ČR v roce 2001, s tím, že před rokem 2001 docházelo ke skartaci některých cizineckých materiálů. Z tohoto důvodu nelze vyloučit, že pobyt cizince nebude možné zcela potvrdit, neboť materiály vztahující se k jeho osobě (popř. k jeho rodičům) již není možné dohledat.

2. *Krajské úřady se setkaly s případy, kdy ve vyžádaném vyjádření odboru azylové a migrační politiky je pobyt prohlašovatele potvrzen od určitého data, avšak z dalších podkladů, jež prohlašovatel krajskému úřadu doložil za účelem ověření jeho faktického pobytu v České republice, je bez jakýchkoliv pochybností zřejmé, že se prohlašovatel na území České republiky fakticky zdržoval již před tímto datem (když zde např. chodil do školy, byl zdravotně pojištěn a navštěvoval zde lékaře apod.). Např. prohlašovatel má od odboru azylové a migrační politiky první potvrzený pobyt od svých devíti let, kdy zde získal vízový pobyt nad 90 dnů (či jiný druh pobytu), zároveň však bez jakýchkoliv pochybností dalšími předloženými podklady prokáže, že v České republice fakticky žil již od šesti let.*

OAMP v souvislosti s tímto dotazem uvedl, že v praxi skutečně mohou existovat situace, kdy nezletilý cizinec neměl samostatné povolení k pobytu, ale byl pouze zapsán v povolení k pobytu svého rodiče (dělo se tak v souladu s § 10 odst. 3 zákona č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky). Zároveň v této věci OAMP uvedl, že není schopen faktický potvrdit, zda pobyt cizince byl či nebyl legální, neboť k takovému posouzení nemá podklady.

OAMP po konzultaci s Ředitelstvím cizinecké policie k uvedené problematice dále sdělil, že podle právních předpisů upravujících pobyt cizinců před nabytím účinnosti zákona č. 326//1999 Sb., (tj. konkrétně podle zákonů č. 68/1965 Sb. a č. 123/1992 Sb.) nebylo možné získat trvalý pobyt na území České republiky pouhým narozením. Získání tohoto nejvyššího pobytového statusu bylo vždy vázáno na vydání povolení tohoto druhu pobytu pro cizince. Výjimkou bylo získání trvalého pobytu svěřením do náhradní výchovy.

Zároveň bylo upozorněno, že je možné brát do úvahy i možné případy, kdy prvotní žádost o povolení k pobytu byla v minulosti skartována. Záznam o její existenci může být obsažen pouze na obalovém materiálu MCE (materiály cizinecké evidence), resp. v MCE je založen záznam o provedené skartaci.

OAMP pak v této souvislosti zcela zásadně zdůraznil, že jejich vyjádření doložená podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství budou obsahovat pouze informace, které mohou garantovat, tzn. které jsou jednoznačně zřejmé z MCE a z faktické existence vydaného povolení k pobytu.

V daných případech tak nemusí jít o nelegální pobyt cizince, ale OAMP nebude moci legalitu pobytu cizince potvrdit. Zde pak bude nutné vést dokazování,

v jehož rámci by měl cizinec svůj legální pobyt na území České republiky prokázat. Posouzení této otázky je však zcela v kompetenci příslušného krajského úřadu.

3. *Mohly či mohou nastat situace, kdy dítě mladší 18 let sice samo nemělo v České republice povolen žádný druh pobytu, jeho pobyt lze hodnotit jako oprávněný, neboť nějaká forma oprávněného pobytu zde byla povolena jeho rodičům či jednomu z rodičů? Byl by případně takovýto pobyt dítěte na území České republiky realizovaný prostřednictvím pobytu jeho rodičů vyznačen i v doloženém vyjádření OAMP?*

OAMP upozornil, že v minulosti byla právní úprava cizineckého práva taková, že nezletilým osobám nebyl v České republice povolován pobyt samostatně, ale nezletilý byl pouze zapisován do průkazu rodičů. Je tak třeba vycházet i z materiálů vedených k rodičům nezletilého.

Bude proto třeba, aby případně takovýto pobyt dítěte na území České republiky realizovaný prostřednictvím pobytu jeho rodičů byl vyznačen i v doloženém vyjádření OAMP. Krajský úřad ve svém dožádání uvede, že je třeba tyto skutečnosti poskytnout, má-li je pracoviště OAMP k dispozici.

4. *Byly zaznamenány případy, kdy ve vyjádření odboru azylové a migrační politiky je jako první údaj vztahující se k pobytu prohlašovatele vyznačeno „žadatel uvádí příjezd na území České republiky dne .....".*

Lze takto uvedený pobyt prohlašovatele od uvedeného konkrétního data bez dalšího považovat za jeho oprávněný pobyt na území České republiky?

OAMP k tomuto dotazu uvedl, že pokud z jím dostupných materiálů bude patrné, kdy fyzická osoba přicestovala na území České republiky, bude tato skutečnost uvedena v jeho vyjádření. Pokud bude údaj o příjezdu fyzické osoby vyplývat pouze z jejího vyjádření, bude výslovně uvedeno, že je tento údaj čerpán pouze z vyjádření dotčené fyzické osoby, ale že jej nelze ověřit z podkladů dostupných OAMP.

OAMP pak ještě jednou výslovně zdůraznil, že jejich vyjádření doložená podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství budou obsahovat skutečnosti vyplývající z jím dostupných materiálů. OAMP vždy potvrdí pouze to, co vyplývá z jím dostupných materiálů; naopak co z materiálů dostupných OAMP nevyplývá, to OAMP nemůže potvrdit.

Ze strany OAMP bylo po dohodě s odborem všeobecné správy uvedeno, že OAMP nebude ve svých stanoviscích podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky sdělovat, zda prohlašovatel splňuje podmínku pro nabytí státního občanství prohlášením stanovenou v § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství České republiky. Posouzení, zda prohlašovatel tuto podmínku splňuje či nikoliv, bude vždy na krajském úřadu, který o přijetí prohlášení vede správní řízení. Vycházet přitom bude z podkladů zaslaných OAMP k pobytu prohlašovatele, resp. jeho rodičů.

- Odbor všeobecné správy a OAMP zaujaly stanovisko, že v případě dětí, u kterých nelze dohledat žádné informace o jejich pobytu před nabytím účinnosti zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, nelze bezvýjimečně přijmout názor, na základě kterého by byl pobyt těchto dětí na území České republiky považován za oprávněný, nebude-li z provedeného dokazování pochybnost o tom, že zde děti skutečně žily. I zde platí zásada, že konečné posouzení o tom, zda jsou či nejsou splněny podmínky pro nabytí státního občanství České republiky prohlášením podle § 35 zákona o státním občanství České republiky, je na příslušném krajském úřadu, který ve věci přijetí prohlášení rozhoduje. Nicméně i s ohledem na složitý historický vývoj pobytového práva na území České republiky a udělování pobytu dětem mladším 15 let se doporučuje, aby v pochybnostech ohledně toho, zda zde prohlašovatel legálně pobýval či nikoliv před dosažením 10. roku svého věku v období před nabytím účinnosti zákona č. 326/1999 Sb., bylo postupováno ve prospěch prohlašovatele, pokud fakticitu pobytu lze prokázat i jinými důkazy.

- Ohledně ověřování legality pobytu prohlašovatelů bylo ze strany OAMP upozorněno na skutečnost, že doklad o školní docházce sám o sobě nelze považovat za doklad prokazující oprávněnost pobytu cizince na území České republiky. Dle § 20 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, mají cizinci za pobytu na území České republiky umožněn přístup k základnímu vzdělávání bez ohledu na to, zda mají na území povolen pobyt. Oprávněnost pobytu na území jsou podle § 20 odst. 2 písm. c) a d) a odst. 3 školského zákona povinni prokazovat, pouze pokud jde o jejich přístup ke střednímu vzdělávání a vyššímu odbornému vzdělávání, resp. předškolnímu vzdělávání, základnímu uměleckému vzdělávání či jazykovému vzdělávání (s tím, že v praxi se vyskytly i jednotlivé případy, kdy cizinec bez oprávněného pobytu navštěvoval střední školu či učiliště na území České republiky).

  Obdobně je tomu i v případě, kdy cizinec dokládá skutečnost, že na území České republiky navštěvoval lékaře. K tomu se uvádí, že poskytovatelé zdravotních služeb mají podle zákona o zdravotních službách poskytovat zdravotní péči tzv. lege artis vždy, s tím že přinejmenším musí být poskytnuta neodkladná zdravotní péče, a to bez ohledu na to, zda má fyzická osoba na území České republiky povolen pobyt, resp. zajištěno zdravotní pojištění. Je tedy v každém konkrétním případě třeba zjišťovat, na podkladě jakých právních skutečností byla lékařská péče poskytována.

- Dále bylo ze strany OAMP výslovně upozorněno, že z jejich praxe je jim známo, že řada cizinců s přiznaným povoleným pobytem v České republice se zde fakticky nezdržuje.

V této souvislosti bylo krajským úřadům zdůrazněno, že při ověřování prokázání podmínky pro úspěšné učinění prohlášení podle § 35 zákona o státním občanství stanovené v ustanovení § 35 odst. 1 písm. b) zákona o státním občanství

je potřeba důkladně ověřovat nejen legalitu pobytu prohlašovatele v rozhodném období, nýbrž i fakticitu pobytu v rozhodném období.

2. K podávání žádostí o udělení státního občanství České republiky

k stanoviskům krajských úřadů k žádostem o udělení státního občanství České republiky

- Krajský úřad k žádosti o udělení státního občanství České republiky shromáždí informace, které mu jsou známy z jeho činnosti a ze žadatelem předložených materiálů.
  Ve stanovisku k žádosti uvede, co je mu ve vztahu ke splnění zákonem stanovených podmínek pro udělení státního občanství známo. Řízení k ověřování splnění těchto podmínek krajský úřad neprovádí, proto také nezaujímá závazné stanovisko ve smyslu správního řádu, zda žadatel tu kterou podmínku splňuje či nikoliv, neboť nemá pro přijetí jednoznačného závěru kompletní podklady.

- Krajským úřadům bylo zdůrazněno, aby se při přijímání žádostí o udělení státního občanství dotazovaly žadatele na věci, které směřují k ověření zákonem stanovených podmínek, zejm. aby byli žadatelé vyzváni k doložení faktického pobytu na území České republiky. Bylo připomenuto, že podle ustanovení § 20 odst. 1 písm. a) mají žadatelé k žádosti o udělení státního občanství předložit doklady, které prokazují faktický pobyt žadatele na území České republiky a jeho pobyty v zahraničí. Bylo uvedeno, že těmito doklady se rozumí jakékoliv doklady, které mohou prokázat faktický pobyt žadatele v České republice (např. školní vysvědčení, podklady vztahující se k pracovní či podnikatelské činnosti, hospitalizace, apod.). V této souvislosti bylo rovněž připomenuto, že životopis dokládaný k žádosti o udělení státního občanství České republiky by měl obligatorně obsahovat údaje o pobytu žadatele na území České republiky, včetně délky zahraničních pobytů během této doby.

- Bylo výslovně uvedeno, že oprávněnost pobytu žadatele (tzn. jeho legální pobyt v České republice) a dále skutečností týkajících se plnění povinností na úseku pobytového režimu pro cizince ze strany žadatele si u každé žádosti o udělení státního občanství bude obligatorně ověřovat odbor všeobecné správy u OAMP. **Žadatelé tak k žádostem o udělení státního občanství České republiky nepředkládají potvrzení vystavená OAMP o délce jejich pobytu. V případě žádostí o udělení státního občanství takováto stanoviska nebudou obstarávat ani krajské úřady**

K dokladům předkládaným k žádostem o udělení státního občanství České republiky za účelem ověření podmínky stanovené v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky

- Povinnost předložit potvrzení o tom, že žadatel nemá v evidenci daní u orgánů Finanční správy České republiky ani orgánů Celní správy České republiky, se týká i žadatelů mladších 18 let.

- Žadatelů mladších 18 let se týká rovněž povinnost předložit doklady o tom, že žadatel nemá nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění evidovaný u příslušné zdravotní pojišťovny.
  Pokud bude z registračních údajů pojištěnce příslušné zdravotní pojišťovny patrné, že žadatel byl samoplátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění (OBZP, OSVČ), obligatorně bude k žádosti doloženo rovněž vyúčtování pojistného na veřejné zdravotní pojištění za období posledních 3 let.

- Předložení potvrzení o tom, že žadatel nemá nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení evidovaný u příslušného orgánu sociálního zabezpečení, se týká pouze žadatelů starších 18 let.

- Bude vyžadováno, aby potvrzení orgánů Finanční správy České republiky, orgánů Celní správy České republiky, potvrzení příslušné zdravotní pojišťovny a potvrzení příslušného orgánu sociálního zabezpečení byla koncipována tak, aby z nich nebyla patrná pouze aktuální žadatelova bezdlužnost vůči těmto orgánům, ale rovněž bude vyžadováno, aby z předložených potvrzení (podkladů) jednoznačně vyplývalo, že žadatel plnil zákonné povinnosti na daném úseku v období posledních 3 let od dne podání žádosti o udělení státního občanství České republiky. Zároveň jsme v této věci oslovili finanční a celní orgány k zaujetí jejich stanoviska. Nebude-li tedy nyní potvrzení obsahovat údaje za poslední tři roky, postoupí je krajský úřad bez dalšího Ministerstvu vnitra, které učiní další úkony po dohodě s uvedenými orgány.

3. K dalším otázkám na úseku státního občanství

K nabývání státního občanství České republiky na základě určení otcovství podle § 7 zákona o státním občanství České republiky

- Opětovně se zdůrazňuje, že pokud bude souhlasným prohlášením určeno otcovství k dosud nenarozenému dítěti, jehož matkou je cizinka a otec je českým státním občanem, narozené dítě nenabývá státní občanství České republiky podle ustanovení § 4 zákona o státním občanství České republiky, ale při určení, zda takové dítě nabylo státní občanství České republiky, je potřeba aplikovat § 7 zákona o státním občanství České republiky, který upravuje nabývání státního občanství na základě určení otcovství.

  Z toho je pak patrné, že nabytí státního občanství České republiky v těchto případech bude vedeno v ústřední státoobčanské evidenci v souladu s § 51 zákona o státním občanství České republiky a rovněž v příslušné krajské evidenci podle § 55 zákona o státním občanství České republiky.

K nabývání státního občanství České republiky na základě určení otcovství podle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky

Zdůrazňuje se, že k nabytí státního občanství České republiky na základě určení otcovství podle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, tj v případech, kdy bude otcovství doloženo genetickou zkouškou formou znaleckého

posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících, dojde vždy dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení o určení otcovství, a to i v případě, kdy bude genetická zkouška doložena až s časovým odstupem od učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství. V případě, kdy dojde k souhlasnému prohlášení o určení otcovství ještě k nenarozenému dítěti, je zřejmé, že genetická zkouška bude rodiči dítěte předložena až po narození dítěte. V tomto případě (pokud samozřejmě bude na základě genetické zkoušky svědčit domněnka otcovství otci dítěte, jenž učinil souhlasné prohlášení o určení otcovství) nabyde dítě státní občanství České republiky dnem narození. V souvislosti s ustanovením § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky je potřeba zdůraznit, že zákon o státním občanství České republiky nestanovuje rodičům dítěte žádnou lhůtu, ve které by měli od učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství doložit genetickou zkoušku za účelem nabytí státního občanství České republiky dítětem.

K dokladům o trestní bezúhonnosti v zahraničí podle § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky

- Důvodem pro prominutí předložení dokladu o cizozemské bezúhonnosti podle § 19 písm. e) zákona o státním občanství České republiky je situace, kdy dotčený stát takový doklad vůbec nevydává.
  Pokud dotčený stát takovýto doklad vydává, avšak žadatel žádá o prominutí jeho předložení, je potřeba zvážit, jaké jsou v individuálním případě dány překážky pro jeho obstarání. Pokud by obstarání tohoto dokladu bylo spojeno s těžko překonatelnou překážkou, je možné prominutí předložení cizozemského dokladu o beztrestnosti podle § 67 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky. Dále bylo uvedeno, že finanční důvody nemusí být vždy samy o sobě důvodem pro prominutí předložení cizozemského dokladu o beztrestnosti.

- Analogicky bude postupováno i při předkládání cizozemského dokladu o beztrestnosti při prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 35 zákona o státním občanství České republiky.

K obstarávání výpisů z evidence Rejstříku trestů formou dálkového přístupu krajskými úřady podle § 35 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky

- Na poradě bylo uvedeno, že problémy při obstarávání výpisů z evidence Rejstříku trestů by již měly být odstraněny a krajské úřady by tak měly mít možnost bezproblémově si elektronicky formou dálkového přístupu obstarávat výpisy z evidence Rejstříku trestů k osobám prohlašovatelů. O případných potížích při obstarávání výpisů z evidence Rejstříku trestů formou dálkového přístupu budou krajské úřady informovat odbor všeobecné správy.

K podmínce pro udělení státního občanství České republiky stanovené v § 14 odst. 1 písm. a) a b) zákona o státním občanství České republiky

- V případě, že se žadatel na území České republiky oprávněně zdržoval před dosažením 18. roku věku, tento pobyt se považuje za pobyt trvalý a započítává se do zákonem vyžadované doby povoleného trvalého pobytu, jak je stanovena v § 14 odst. 1 písm. a) a b) zákona o státním občanství České republiky.

K prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 31 zákona o státním občanství České republiky

- Ve věci ověření, zda prohlašovatel je či není státním občanem Slovenska, bylo krajským úřadům sděleno, že
  - pokud v případě žadatele lze důvodně předpokládat, že může disponovat slovenským státním občanstvím (např. disponuje slovenskými doklady, žije či v minulosti žil na území Slovenska nebo se v případě prohlašovatele vyskytuje jiný „slovenský prvek"), bude vyžadováno, aby doložil aktuální potvrzení vystavené slovenskými státními orgány o tom, že není slovenským státním občanem,
  - v případě prohlašovatelů, u kterých nelze důvodně předpokládat, že by mohli být i slovenskými státními občany, bude postačovat jejich prohlášení o tom, že nedisponují slovenským státním občanstvím.

K prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 33 zákona o státním občanství České republiky

- Skutečnost, že jeden z rodičů prohlašovatele se k 1. lednu 1969 stal nebo by se k tomuto dni stal českým státním občanem, bude ověřovat krajský úřad, který rozhoduje o přijetí prohlášení.

K prohlášení o nabytí státního občanství České republiky podle § 36 zákona o státním občanství České republiky

V rámci učinění prohlášení podle § 36 zákona o státním občanství České republiky prohlašovatel uvede, zda si přeje, aby mu listina o nabytí státního občanství byla předána prostřednictvím místně příslušného krajského úřadu podle místa jeho pobytu, nebo zda si případně přeje převzít listinu o nabytí státního občanství České republiky přímo na Ministerstvu vnitra. Na základě tohoto jeho vyjádření pak Ministerstvo vnitra zajistí převzetí listiny o nabytí státního občanství České republiky buď prostřednictvím příslušného krajského úřadu nebo zajistí předání této listiny prohlašovateli přímo na Ministerstvu vnitra.

K nabytí státního občanství České republiky podle § 71 zákona o státním občanství České republiky

- Nabytí státního občanství České republiky podle § 71 zákona o státním občanství České republiky nedopadá na takové fyzické osoby, jejichž osvojitel sice byl ke dni osvojení státním občanem České republiky nebo by se jím stal k 1. lednu 1969 (pokud toto občanství nenabyly jinak), ale o osvojení rozhodl cizozemský orgán za situace, kdy osvojenec nebyl dítětem.

K vyznačování údaje o převzetí listiny o nabytí státního občanství České republiky

- Pokud fyzická osoba, které byla vystavena listina o nabytí státního občanství (nebo její zákonný zástupce či zmocněnec) převezme na krajském úřadě tuto listinu do vlastních rukou, je možné na její žádost vyznačit na listinu údaj o jejím převzetí (stejně tak pokud se uvedená fyzická osoba dostaví na krajský úřad s žádostí o vyznačení data převzetí listiny). Údaj o převzetí listiny se vyznačí tak, že krajský úřad na listinu o nabytí státního občanství České republiky (podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 425/2013 Sb.) pod text „K nabytí státního občanství České republiky dochází dnem převzetí této listiny." vyznačí „Listina o nabytí státního občanství České republiky převzata dne....." a uvede konkrétní datum převzetí listiny a dále se připojí podpis oprávněné úřední osoby, která tento údaj vyznačila a otisk úředního razítka.

- Pokud bude fyzická osoba požadovat potvrzení o datu doručení listiny o nabytí státního občanství České republiky samostatně a nikoliv přímo na listinu, vystaví takové fyzické osobě krajský úřad osvědčení o státním občanství České republiky, ve kterém uvede, k jakému dni a na základě jakého právního titulu fyzická osoba nabyla státní občanství České republiky.

K plnění oznamovací povinnosti na úseku státního občanství

- Krajské úřady byly upozorněny, že je nezbytné, aby jejich oznámení o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, jež činí vůči Ministerstvu vnitra, obsahovaly všechny údaje obsažené v ustanovení § 52 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky.

- bylo doporučeno, aby krajské úřady spolu s oznámením o nabytí státního občanství České republiky na základě jednotlivých prohlášení zasílaly rovněž fotokopii listiny o nabytí státního občanství České republiky.

- Krajské úřady byly upozorněny, že v případech, kdy je Ministerstvu vnitra oznamováno nabytí státního občanství České republiky dítětem na základě určení otcovství podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky, je nezbytné v tomto oznámení jednoznačně uvést státní občanství matky ke dni určení otcovství (tzn. aby bylo zřejmé, zda matka byla občankou členského státu EU), nebo uvést, že matka dítěte měla ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství v České republice povolen trvalý pobyt, nebo že byla bezdomovkyní.

- Realizace oznamovací povinnosti matričních úřadů do ústřední evidence bude probíhat tak, že příslušný matriční úřad oznámí prostřednictvím datové schránky Ministerstvu vnitra nabytí státního občanství České republiky, a to včetně všech údajů stanovených v § 52 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky. Plnění oznamovací povinnosti bude ze strany matričních úřadů vůči Ministerstvu vnitra realizováno bez zbytečného odkladu (viz § 55 zákona o státním občanství České republiky). Ministerstvo vnitra vyznačí nabytí státního občanství do ústřední evidence a následně opět prostřednictvím datové schránky oznámení postoupí příslušnému krajskému úřadu, aby i ten mohl nabytí státního občanství České republiky vyznačit do své krajské evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky. Krajský úřad po obdržení tohoto oznámení zaznamená nabytí státního občanství do své evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.
  Zároveň však z důvodu větší operativnosti bude Ministerstvo vnitra akceptovat takový postup plnění oznamovací povinnosti matričními úřady ve věcech nabytí státního občanství, kdy matriční úřad učiní předmětnou oznamovací povinnost ve věci nabytí státního občanství České republiky bez zbytečného odkladu vůči krajskému úřadu, do jehož územní působnosti matriční úřad náleží. Krajský úřad zaznamená nabytí státního občanství do své evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky a následně, opět bez zbytečného odkladu, oznámí nabytí státního občanství Ministerstvu vnitra, které jej vyznačí do ústřední evidence. V takovém případě krajský úřad Ministerstvu vnitra výslovně sdělí, že nabytí státního občanství do své krajské evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky již vyznačil.

K zjišťování státního občanství České republiky

- Krajské úřady byly informovány, že v březnu byl odboru konzulárních činností MZV zaslán vzor tiskopisu žádosti o zjištění státního občanství České republiky a vydání osvědčení o státním občanství České republiky s tím, že zastupitelské úřady by měly následně přijímat žádosti o zjištění státního občanství a vydání osvědčení na tomto tiskopise. Uvedený tiskopis je zároveň připojen k tomuto zápisu.

K prokazování státního občanství České republiky osvědčeními o státním občanství České republiky a listinami o udělení či nabytí státního občanství České republiky

- Jednoroční lhůta, po kterou je možné prokazovat státní občanství České republiky osvědčením o státním občanství České republiky, počíná běžet dnem následujícím ode dne, který je na osvědčení uveden jako den jeho vystavení (dnem vystavení se myslí datum, jež je na osvědčení uvedeno oprávněnou úřední osobou, jež doklad vystavila). Uvedené řešení vyplývá z toho, že právě k datu, které je na osvědčení vyznačeno oprávněnou úřední osobou jako den vystavení osvědčení, bylo aktuálně zjišťováno státní občanství České republiky dotčené fyzické osoby a právě od tohoto data je pak odvozena jednoroční lhůta zakotvená v ustanovení § 41 písm. c) zákona o státním občanství České republiky, po kterou osvědčení prokazuje státní občanství České republiky. Jednoroční lhůta pro platnost osvědčení je

konstruována tak, že se jedná o lhůtu, která počíná běžet od ověřeného prokázání státního občanství České republiky dotčené fyzické osoby a která je svým pojetím koncipována tak, že se jedná o lhůtu, ve které lze důvodně předpokládat, že od vystavení osvědčení nedošlo k pozbytí státního občanství České republiky dotčené fyzické osoby a je tak po dobu této lhůty presumována správnost osvědčení. Vzhledem k obecným principům pro počítání lhůt zakotvených ve správním řádu pak faktický počátek běhu této jednoroční lhůty připadá až na den následující od data vystavení osvědčení.

- Odlišná situace je u listin o udělení či nabytí státního občanství České republiky. V případě těchto listin počíná běh jednoroční lhůty, po kterou tyto listiny prokazují státní občanství České republiky dnem následujícím po dni, kdy došlo k nabytí státního občanství České republiky fyzické osoby. V případě listiny o udělení státního občanství České republiky bude datum nabytí státního občanství České republiky na listině uvedeno vždy, a proto by stanovení počátku jednoroční lhůty nemělo činit problém. V případě listin o nabytí státního občanství České republiky bude na fyzické osobě, zda si nechá na listinu vyznačit datum jejího převzetí a zároveň tak bude možné při předložení listiny určit přesné datum nabytí státního občanství České republiky a od něj (resp. ode dne následujícího) dovodit jednoroční lhůtu, po kterou listina prokazuje státní občanství České republiky. Pokud datum převzetí na listině nebude uvedeno, ověří si příslušný správní orgán u krajského úřadu, který listinu vydal, datum jejího doručení, pokud nemá přístup do AISEO, kde toto datum bude uvedeno. I u listin o udělení a nabytí státního občanství České republiky se uplatní úprava pro počítání lhůt podle správního řádu, tzn. že i u uvedených listin připadá počátek běhu jednoroční lhůty na den následující od data nabytí státního občanství České republiky.

4. K dotazům týkajícím se uvádění jmen a příjmení na listinách o nabytí státního občanství České republiky

Komplexní zpracování problematiky uvádění jména a příjmení na listiny o nabytí státního občanství České republiky je v samostatné informaci odboru všeobecné správy.